

3.4 PRÁVO SPORTOVNÍCH FEDERACÍ, ASOCIACÍ A KLUBŮ

Dlouhodobě je považováno za samozřejmé, že sportovní organizace požívají značné míry **autonomie** v mezinárodním i státním prostoru, která je projevem práva na svobodné sdružování v ČR a právních dokumentů EU, MOV apod (viz kapitola 2.2 a 8.2-8.7).

Sportovní organizace jsou **subjekty rozličných právních forem**. Hierarchicky jsou uspořádány do pyramidové struktury. V praxi to znamená, že sportovní kluby jsou členy národní organizace, která je v rámci daného sportu členem organizací nadnárodních. Zastřešující organizace přitom působí např. jako **garant jednotnosti pravidel**. Členské organizace se dobrovolně podřizují pravidlům svých mateřských organizací, včetně sankcí za jejich porušení či rozhodovací pravomoci asociačních orgánů.

ZÁSAHY DO AUTONOMIE SPORTOVNÍCH FEDERACÍ A ASOCIACÍ

Rozhodovací praxe českých soudů související se sportovními organizacemi je, co se týče zásahů do jejich autonomie, pod taktovkou Nejvyššího soudu ČR konstantně zdrženlivá. Přesto Nejvyšší soud uznal přezkum rozhodnutí orgánů sdružení jako nutný, a to s cílem ochrany před „svévolným rozhodováním“, a tím i porušování práv dotčených subjektů (Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, spis. zn. 28 Cdo 4380/2011). Poměrně jasně však bylo soudem zdůrazněno, že „princip spolkové autonomie velí soudu nezasahovat do činnosti občanských sdružení jakýmkoliv jiným způsobem, než výslovně dovoluje zákon“ (Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, spis. zn. 28 Cdo 1618/2006).

Zato **SDEU** zásahy do oblasti sportu nešetřil. Rozsudek Walrave, Bosman, Lehtonen či Bernard jsou popsány v odkazovaných kapitolách.

Obecná právní úprava dopadající na sportovní organizace tedy řeší jejich autonomii jen velmi okrajově a reálným tvůrcem pravidel jsou tak národní i nadnárodní soudy.

PRÁVO SPORTOVNÍCH FEDERACÍ A KONFEDERACÍ

Mezinárodní sportovní **federace** jsou obecně zakládány jako **nevládní organizace**, nejčastěji ve formě **neziskových sdružení**. Někdy mezi nimi a národními organizacemi stojí ještě regionální mezinárodní **konfederace**. Záleží na nich, zda se chtějí **účastnit olympijského hnutí** a toto rozhodnutí se pak musí odrazit v jejich **pravidlech**. Můžeme rozlišovat **několik druhů pravidel** přijímaných **federacemi**:

při zakládání federace jsou to **stanovy**, ty jsou podkladem pro ostatní pravidla,

interní řád, pro organizací sportovní činnosti,

pravidla upravující statut sportovců, u kolektivních sportů i přestupy

přestupová pravidla, stojí často samostatně,

disciplinární pravidla.

pravidla hry, jsou nejdůležitější výkon sportovní činnosti.

nespočet dalších, které se liší v závislosti na federaci.

Pravidla federací je možné členit ještě **druhým způsobem**:

upravují **sportovní činnosti**, jež se **odehrávají pod záštitou** federace, např. MS,

základ pro fungování členských sportovních organizací, kogentní i fakultativní. Legálnost je zajišťována tím, že národní organizace sice musí **přijímat pravidla federací**, ale při tom je mohou přizpůsobit tak, aby **vyhovovala národnímu právu**.

Výjimkou je, jak vyplynulo z dalších rozsudků SDEU, přijímání pravidel čistě **sportovního charakteru** a pravidel **nezbytně nutných pro řádnou organizaci** sportu. Tato výjimka ale

platí pouze v souvislosti se **svobodou volného pohybu pracovníků** a služeb. Výkon sportovně organizační činnosti se velmi silně dotýká zejména **hospodářské soutěže**.

Jiná situace panuje u **individuálních sportů**, kde je **konkurence federací více častá**. Je možné rozlišovat vztahy mezi federacemi na různých úrovních. Tuto **konkurenci řešil i MOV**, když rozhodoval o tom, kterou federaci uzná za účastníka olympijského hnutí. Jednalo se o vznik nové mezinárodní **bruslařské federace**, která vznikla na protest proti poměrům panujícím v tehdejší etablované federaci. MOV nicméně **vyjádřil podporu zavedené federaci**.

Příklady norem

- Stanovy federace
- Stanovy konfederace
- Vzorové stanovy pro národní asociace
- Disciplinární řád
- Etický kodex
- Předpisy o statusu a přestupech hráčů
- Předpisy o zápasových agentech
- Směrnice pro činnost agentů hráčů
- Jednací řád Komise pro status hráčů
- Jednací řád Komise pro rozhodování sporů
- Předpisy pro soutěže
- Oběžníky
- Licenční a finanční řád
- Antidopingová pravidla

PRÁVO SPORTOVNÍCH ASOCIACÍ

Faktickou náplní činnosti svazů je sdružovat sportovce v daném odvětví, obvykle prostřednictvím sportovních klubů, do nichž jednotliví sportovci náleží, a zabezpečovat záležitosti v příslušném sportovním odvětví.

Legislativně není postavení sportovních svazů specificky upraveno. Uplatní se tak především ustanovení ObčZ o spolcích. Tato ustanovení jsou přirozeně velmi obecná, když úprava byla přijata pro velmi různorodý charakter spolků včetně spolků o několika členech, jejichž předmět činnosti je od sportovní činnosti značně odlišný.

Jsou to tak samy spolky, které si mohou prostřednictvím svých stanov či jiných dokumentů téměř libovolně upravit nejen podmínky pro vzdělání trenérů, ale i principy fungování obecně. Právní hranici libovůle vytyčují zejména obecné právní principy jako např. zákaz diskriminace.

Nastavení pravidel fungování v rámci sportovních svazů nicméně nelimituje pouze právní řád jako takový. Předně je třeba v řadě případů poukázat na pravidla mezinárodních federací v daných sportovních odvětvích. Taková pravidla lze vnímat jako smluvní omezení sportovních svazů (národních), neboť sportovní svazy se členstvím v mezinárodní federaci zavazují **podrobit se některým jejím pravidlům**.

Sportovní svazy nejsou žádnými právními předpisy nuceny být členem jakékoliv mezinárodní federace. Bez začlenění do jakýchkoliv struktur mezinárodních federací tak např. může sportovní svaz nejen existovat, ale též pořádat sportovní soutěže. Možná je též existence více

sportovních svazů v jednom sportovním odvětví. Reputace svazu, jakož i reputace pořádané sportovní soutěže, však často závisí právě na členství sportovního svazu v mezinárodní federaci.

Chce-li se sportovec účastnit vrcholných mezinárodních soutěží, je začlenění sportovního svazu, jehož je členem, obvykle nutné k účasti na takových soutěžích. Aby se mohl sportovec účastnit např. olympijských her, je nutné, aby Mezinárodní olympijský výbor příslušné sportovní odvětví zařadil mezi tzv. olympijské sporty. Pro jednotlivá sportovní odvětví pak Mezinárodní olympijský výbor uznává konkrétní mezinárodní federace a spolupracuje s nimi. Dle pravidla č. 25 tzv. Olympijské charty pak musí např. takové mezinárodní federace své stanovy přizpůsobit Olympijské chartě. Obdobně pak mezinárodní federace zavazují své členy (národní sportovní svazy) přizpůsobit své stanovy Olympijské chartě či pravidlům samotných mezinárodních federací.

S ohledem na dosti obecnou právní úpravu fungování sportovních svazů jsou to tak mezinárodní federace v jednotlivých sportovních odvětvích, které sehrávají důležitou roli při nastavení pravidel fungování sportovních svazů. Sportovní svazy, které nejsou členy mezinárodních federací, např. proto, že nesdružují sportovní kluby (sportovce) s ambicemi účastnit se konkrétních etablovaných sportovních soutěží, jsou však při nastavení pravidel fungování omezeny jen nepodstatně. Míra ingerence mezinárodních federací do pravidel fungování sportovních svazů se samozřejmě dosti liší.

Interní sportovní normy a pravidla chování ve sportu

Sportovní oblast disponuje poměrně samostatným souborem norem chování, které určují chtěné chování od sportovních subjektů, s nimiž tito na různé soukromoprávní bázi vyslovili svůj souhlas a zavázali se je dodržovat.

Pokud jde o právní nebo neprávní povahu těchto interních norem sportovních organizací, stojí za to připomenout, že v teorii práva jsou různé názory (dnes mnohdy určovány právě rozhodnutím SDEU), které sice na jedné straně **nepřiznávají** interním normám právní povahu, ale na straně druhé je **soudy** ve svých rozhodnutích **respektují s odkazem na specifičnost sportu a práva**. Pro interní předpisy jsou používány různé názvy jako, směrnice, stanovy, řády apod.

Dají se rozdělit následovně:

Normativní právní akty národní ve formě stanov vydaných na základě zmocnění obecného zákona (Zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. od 1. 1. 2014 ObčZ č. 89/2012) a registrované státním orgánem (k 1. 9. 2012 MV)

- Stanovy klubu
- Stanovy sportovního svazu
- Stanovy střešnic
- Pravidla hry, které musí respektovat základní obecné právní principy a spravedlnost (např. u bojových sportů zapříčinění zranění nebo smrt soupeře) a samozřejmě i etické principy sportu včetně fair play a dobrých mravů. Pravidla fotbalu vydává FIFA. Jsou základní normou, kterou se řídí soutěže po celé planetě, jsou a většinou jsou shodné pro všechny úrovně. Vytváření a vydávání pravidel má na starosti zastřešující světová asociace. Pro fotbal je to FIFA. Pravidla fotbalu jsou vydávána zpravidla ve čtyřech oficiálních jazycích a těmi jsou angličtina, němčina, francouzština a španělština. Překlad do češtiny má samozřejmě na starosti řídicí svaz na národní úrovni. Ve svazu je garantuje a vysvětluje komise pro pravidla. Žádná z členských asociací nesmí při překladu text jakkoliv měnit či upravovat. Jako doplňující výklad k některým pravidlům bývají k textu pravidel přikládány rozhodnutí IFAB, mají pak stejnou závaznost jako pravidla samotná.

-
- Legislativa národní povahy (směrnice, statuty, řády apod.), vytvořená národními sportovními organizacemi (asociacemi / svazy jednotlivých sportů) jako interní normy, limitované aplikací na sport a v souladu s globálními sportovními normami (tento odkaz je většinou uveden v každých stanovách asociací / svazů)
- střešních organizací (ČSTV a ČOV)
  - Stanovy ČSTV
  - Předpis pro udělování licencí okresním sdružením
  - Předpis o zastupování na valných hromadách
  - Předpis upravující organizační jednotky – Krajské organizace ČSTV
  - Statuty legislativní rady, Komise pro finance, Mediální komise apod.
  - Směrnice o vyznamenáních, o přijímání nových svazů, o evidenci členské základny, o statistice údajů apod.
  - Stanovy ČOV
  - Statuty komisí a orgánů ČOV
  - Antidopingový program ČOV
  - Jednací řád a statut rozhodčí komise
- svazu řídicího sportovní odvětví (příklad fotbal - FAČR) [14]
  - Soutěžní řád fotbalu
  - Rozpisy soutěží (vydávají je řídicí orgány jednotlivých soutěží)
  - Disciplinární řád
  - Přestupní řád
  - Registrační řád
  - Licenční řád a licenční manuál pro profesionální kluby
  - Licenční řád pro rozhodčí fotbalu
  - Statuty řídicích a rozhodovacích komisí
  - Jednací a volební řády valných hromad všech stupňů
  - Provozní řád
  - Organizační řád svazu a organizační schéma
  - Kompetenční řád, podpisový řád a spisový řád svazu
  - Směrnice pro evidenci hráčských smluv
  - Směrnice pro činnost členských klubů
  - Směrnice o cestovních náhradách
  - Směrnice pro činnost agentů hráčů a zápasů
  - Směrnice pro udělování trenérských licencí
  - Spolků a klubů provozujících organizovaný sport
  - Jednací řád
  - Organizační řád a Kompetenční řád
  - Podpisový řád
  - Návštěvní řády
  - Další směrnice a řády podle velikosti a charakteru klubu

LEGISLATIVA KLUBU

K dalším otázkám, které si funkcionáři sportovních klubů při provozování běžné sportovní činnosti pokládají, jsou např. otázky jaké **směrnice či postupy** má klub pro svoji činnost zpracovávat. Zde nabízíme klubům pomoc prostřednictvím webových stránek

ČUS, kde můžete nalézt velké množství vzorů směrnic a pokynů včetně např. vzorových návštěvních řádů apod. Tyto vzory najdete na:

www.cuscz.cz/sluzby-servis/vzory-a-vzorove-postupy.html.